

Над половин век научноизследователска дейност за иглолистните гори

Ангел ФЕРЕЗЛИЕВ е роден на 29.01.1969 г. в с. Дорково, Пазарджишка област.

През 1988 г. завършва Техникум по горско стопанство „Христо Ботев“ - Велинград. ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, завършва през 1995 година. През 1999 г. започва работа като помощник-лесничей в ДЛ - Велинград, след което същата година постъпва като преподавател в Професионалната гимназия по горско стопанство „Христо Ботев“ - Велинград, където през 2005 г. става помощник-директор, а от 2006 до 2009 г. е хоноруван преподавател.

През 2006 г. гл. ас. д-р инж. Ангел Ферезлиев е назначен за ръководител на Опитната база по иглолистните гори (ОБИГ) - Велинград, на Института за гората при БАН, където от 2010 г. е научен сътрудник II ст., а от 2011 г. - главен асистент. През 2012 г. защитава докторска дисертация „Растежни особености на зелената дугласка (*Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco) в Северозападни Родопи“ и придобива образователна и научна степен „доктор по горско стопанство“ по научната специалност „Лесоустройство и таксация“. Продължава да ръководи ОБИГ и понастоящем.

Основните области на научните изследвания на д-р Ферезлиев са таксация (гендрометрия), лесоустройство (горски мениджмънт), лесовъдство, горски култури, управление на горските ресурси.

Има редица участия в национални и международни научни форуми. Ръководител или участник е в 11 научни проекта. Автор на над 20 статии в научни списания и сборници от национални и международни форуми и на над 30 научнопопулярни статии.

Като ръководител на научен колектив има принос в представената и приета за прилагане в горскостопанската практика от МЗХ - ИАГ през 2010 г. научно-приложна тема „Определяне на средните видове числа и съставяне на таблица за видовете числа за дугласката в Западни Родопи“.

Допълнителни квалификации на гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев са специалностите „Инженерна журналистика“ във ВЛТИ и „Педагогика“ в Университета по хранителни технологии - Пловдив.

Член е на Съюза на учените в България и Камарата на независимите оценители в България.

Д-р инж. Ангел Ферезлиев в една от постоянните опитни площи на ОБИГ - Велинград, в м. Бялата вода с насаждения от 50-годишни дугласка, бял бор и широколистни, в които са залегани опити за различен тип изследвания от 1979 г., като основна част от тях са за съставяне на растежни таблици за дугласка, липсващи досега в България

- Инж. Ферезлиев, разкажете ни за историята на създаването на Опитната база по иглолистните гори във Велинград.

- През 1954 г. се обособява изследователското звено към БАН, което е предшественик на сегашния Институт за гората. В същата година в м. Беглика, Баташко, е създадена Опитната база по иглолистните гори (ОБИГ). Нейният пръв ръководител е ст.н.с. Неофит Спасов. От 1 февруари 1960 г. Научноизследователският институт за гората и горското стопанство при Министерството на земеделието и горите, Институтът за гората при БАН и два отдела от Научноизследователския институт по горската промишленост (НИИГП) при Министерството на тежката промишленост се обединяват в един институт под наименованието Централен научноизследователски институт за гората (ЦНИИГ). През ноември същата година Опитната база е преместена във Велинград и за ръководител е назначен н.с. Костадин Шиков. Така се поставя началото на първата и единствена научноизследователска, действаща и понастоящем, единица във Велинградския регион.

През 1968 г. на основание на заповед на Министерството на горите и горската промишленост Горското стопанство във Велинград предава построената през 1964 г. ведомствена админи-

стративна сграда на бул. „9 септември“ (днес „Хан Аспарух“) № 44 за стопанисване и ползване от Опитната база. Така вече 57 г. на това място се работи върху изследвания на иглолистните гори на Родопите. През това време последователно са проучвани въпросите на механизация на горския транспорт и на лесокултурните дейности, общо лесовъдство, генетика и селекция на горскодървесните видове, горска таксация и лесоустройство.

- С имената на кои учени е свързана дейността на Опитната база по иглолистните гори?

- Историята на Опитната база е историята на хората, които са работили и работят тук за развитието, утвърждаването и издигането на нивото и престижа на лесовъдската наука в града, региона, страната и чужбина. Ръководител на Базата от 1961 до 1989 г. е ст.н.с. II ст. д-р Костадин Шиков, като общият му трудов стаж тук включва близо 40 години - от 1955 до 1994. Завеждащ от 1989 до 1994 г. е н.с. I ст. Георги Мирчев Пасков, който постъпва в базата през 1965 г. и работи до 2000 година. От 2000 г. тя се ръководи от н.с. I ст. д-р Димитър Табаков, който постъпва в базата през 1965 г. и работи до 2005 година.

Още в ОБИГ работят Илия Радков - 1962-1964 г., впоследствие ст.н.с. I ст. в Института за гората, тогавашните научни сътрудници Димитър Миланов Кушлев (1962-1969 г.), по-късно ст.н.с. II ст. в Института за гората, Александър Хараланов Александров (1963-1967 г.), сега академик в БАН, Иван Василев Михов (1968-1971 г.), професор, преподавател по горска таксация в ЛТУ. ОБИГ - Велинград, през различните години е професионалното поприще на д-р инж. Гено Николов Пеев (2010-2013 г.) и на техник-лесовъдите Никола Никифоров Руменин, Васил Христов Кадурин, Венета Петрова Руменина, Георги Иванов Колчагов. Това са поколения учени и сътрудници, на които днес лесовъдската наука и практика дължи признание за всеотдайния им труд.

- С каква материално-техническа база разполага научното звено?

- Базата има канцелария, библиотека с професионална литература, лаборатория и музейна сбирка. На терена на територията на 4 горски стопанства в региона се поддържат над 20 постоянни опитни площи, заложили в чисти и смесени култури от дугласка, бял и черен бор.

- Бихте ли споделили какви научни разработки предложите Опитната база през последните години, в това число и под Ваше ръководство?

- В ОБИГ през последното десетилетие се работи по няколко национални и международни проекта с бюджетно субсидиране. Научен ръководител съм на „Растежни особености и насоки за стопанисване на дугласката (*Pseudotsuga menziesii* (Mird.) Franco в Западни Родопи“, бюджетна субсидия, Институт за гората, 2007-2010 г.; научно-приложната тема „Определяне на средните видови числа и съставяне на таблица на видовите числа за дугласката в Западни Родопи“, ИАГ, 2009-2010 г.; „Растежни особености на зелената дугласка *Pseudotsuga menziesii* (Mird.) Franco в Северозападния Родопски масив Чепино, Институт за гората, 2010-2012 г.; „Растеж, строеж и продуктивност на дугласката в Северозападните Родопи“, Институт за гората, 2012-2014 г.; „Растеж, строеж и продуктивност на изкуствени иглолистни екосистеми, създадени в Северозападните Родопи“, Институт за гората, 2014-2016 г., както и последната тема, започнала през 2017 г., „Растеж, строеж и производителност на иглолистните култури в Северозападни Родопи“, която ще продължи до 2019 година. Завършени са три международни проекта - „Case Forest-pedagogics towards sustainable development“, финансиран от EU, Lifelong Learning Programme (2008-2010 г.) и „Improving Data and Information on the Potential Supply of WoodResources European: Approach from Multisource National Forest Inventories COST-EU RTD Framework Programme FP-1001 - USEWOOD“ (2010-2014 г.), чийто ръководител за България бе проф. Никола Стоянов от ЛТУ, както и „Land-use and management impacts on carbon sequestration in mountain ecosystems IZEBZO_142972/1“, с ръководител доц. д-р Миглена Жиянски (сега директор на Института за гората), финансиран по Българо-швейцарската програма „Изследвания“ (2013-2016 г.).

С ръководител проф. д.с.н. Христо Цаков от Института за гората през 2014-2016 г. се участва в разработената в Секция „Лесовъдство и управление на горските ресурси“ на ИГ-БАН „Ресурсна оценка на гори и горски земи“. От 2015 г. под ръководството на проф. Цаков се работи по международния проект за сътрудничество между Българската академия на науките и Словашката академия на науките „Структура, здравен статус и възобновителна способност на дендроценози, разстроени от ветрова инвазия в Рило-Родопския масив, Витоша и Високите Татри“, който при-

ключва тази година.

- Какво е било участието на ОБИГ в практическите мероприятия на горското ведомство и други организации?

- Научните работници са участвали в местните научно-технически мероприятия, курсовете по квалификация на служителите и работниците от горските стопанства, специализираните комисиции и експертни съвети, провежданите лесоустройствени съвещания и приемане на лесоустройствените проекти. Изготвяни са много рецензии за процедурите по защита на научната степен на кандидати от Института за гората и ЛТУ.

Много ученици от Горския техникум са изготвяли дипломните си работи и доклади по материали и под методическо ръководство на научните работници, които са участвали и при обучението на ученици от местните училища. Понастоящем съм научен консултант на докторант от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН и на дипломант в магистърската програма на Лесотехническия университет.

- Как виждате бъдещето на Опитната база?

- В ОБИГ - Велинград, вече над половин век се извършва реална и ползотворна научноизследователска дейност, близка до горскостопанската практиката и необходима за развитието ѝ. За съжаление в последните години връзката между научната институция и горските стопанства е много трудна. Колегията в региона не изяснява желание да постави работата си на научни основи, не проявява интерес към нашата дейност, дори не се стреми да опазва опитните насаждения на своите територии.

Визията за бъдещето на сегашното ръководство на Института за гората е с участие в проектно финансиране да се модернизира творческата среда в Опитната база чрез създаване на различен и иновационен тип научноизследователски център за група и проектна работа в сферата на лесовъдските науки.

В сградата на ОБИГ има възможност за отделяне на помещение, което след съответен ремонт и оборудване да се превърне в първия интерактивен кабинет, обзаведен със съвременно информационно технологично оборудване, базирано на терминални решения с централизирано управление и със съвременни инструменти за измерване в горите, който да обслужва практиката и науката в сферата на лесовъдството. Изграждането му ще даде възможност да се организират обучителни и опреснителни курсове на специалистите в сферата на горското стопанство, за провеждане на тренинг-училища и кратки научни мисии по различни COST и други международни проекти. Създаването на съответната интерактивна инфраструктура ще увеличи възможностите за развитие на потенциала на научната организация, професионални контакти и обмяна на опит в рамките на научни и академични програми и повишаване на качеството на научния продукт в посока на разширяване на неговия контакт със света. Например ще може да се осъществи особено иновативният и прилаган в Западна Европа метод за обучение на лесовъдските кадри „Marteloscope“, при който се създава учебен тип гора. Това е т.нар. hot-spot, или гореща точка, за наблюдаване на различни лесовъдски практики чрез създаване на опитни площи в специфични горски насаждения и обработка на резултатите със специален софтуер. И всичко това свързано с възможностите на Велинград като курортен център, местонахождението на научноизследователската база в идеалния център на града и в близост до горските масиви.

**Разговора проведе
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимка Борис ГОСПОДИНОВ**